

Hallintosäännön hyväksyminen

Yhteinen kirkkoneuvosto 02.11.2023 § 313
568/00.01.00/2023

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki Juha

Päätösehdotus

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että se päättää:

- 1) hyväksyä liitteenä olevan hallintosäännön, joka korvaa yhteisen kirkkovaltuuston työjärjestyksen, yhteisen kirkkoneuvoston ohjesäännön ja hallinnon johtosäännön.
- 2) , että hallintosääntö tulee voimaan 1.1.2024.

Käsittely

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätöshistoria

Selostus

Taustaa

Uusi kirkkolainsäädäntö on astunut voimaan 1.7.2023. Seurakuntatalouksilla on kuuden kuukauden siirtymäaika saattaa omat sääntönsä vastaamaan uuden kirkkolainsäädännön kirjauksia. Helsingin seurakuntayhtymässä käynnistettiin heti lain voimaantultua sääntöjen päivittämistyö. Ensivaiheessa työn alle otettiin perussääntö sekä yhteisen kirkkovaltuuston työjärjestyksestä, yhteisen kirkkoneuvoston ohjesäännöstä ja hallinnon johtosäännöstä muodostettava uusi hallintosääntö. Päivitetyn perussäännön ja uuden hallintosäännön on astuttava voimaan viimeistään 1.1.2024, koska uudessa kirkkolaissa säädetty kuuden kuukauden pituinen siirtymäaika päättyy 31.12.2023. Siirtymäajan päätyttyä aiempia työjärjestyksiä, ohjesääntöjä ja johtosääntöjä ei voida enää soveltaa.

Vuoden 2023 loppuun mennessä tullaan päivittämään myös muut seurakuntayhtymän säännöt ja ohjeet, joissa on viittauksia kirkkolainsäädäntöön. Tällaisia ovat muun muassa hautustoimen ohjesääntö, hautainhoitorahaston säännöt, arkistosääntö, kielisääntö ja hankintaohje. Vuoden 2024 aikana tullaan vielä päivittämään osastojen johtosäännöt ja muut sellaiset säännöt, jotka eivät ole ristiriidassa uudistetun kirkkolainsäädännön kanssa ja joita voidaan soveltaa myös 1.1.2024 alkaen, mutta joita on kuitenkin tarpeen päivittää.

Yleistä hallintosäännöstä

Kirkkolaki määrää, että yhteistä kirkkovaltuustoa, yhteistä kirkkoneuvostoa ja johtokuntia koskevat säännöt kootaan yhdeksi hallintosäännöksi. Samalla näitä eri toimielimiä koskevista työjärjestyksistä sekä ohje- ja johtosäännöistä luovutaan. Hallintosäännön tulee sisältää määräykset toimielimistä, niiden päätösvallasta, toimivallan siirtämisestä sekä toimielinten päätöksentekotavoista ja kokousmenettelyistä. Hallintosäännön pääsisältö säädetään kirkkolain 3 luvun 7 § 2 momentissa seuraavasti:

Kirkkovaltuusto hyväksyy seurakunnan hallintosäännön. Hallintosääntö sisältää tarpeelliset määräykset:

- 1) seurakunnan hallinnon järjestämisestä ja toimielimistä;
- 2) päätösvallan siirtämisestä toimielimelle ja johtaville viranhaltijoille;

- 3) toimielinten päätöksentekotavoista ja hallintomenettelyistä;
4) toimielinten kokousmenettelyistä.

Yksi kaikkia toimielimiä koskeva hallintosääntö selkeyttää seurakuntayhtymän hallinto-organisaation hahmottamista ja käytännön toimintaa, kun määräykset löytyvät yhdestä hallintosäännöstä.

Hallintosääntöä päätettiin lähteä kokoamaan mahdollisimman pitkälti voimassa olevien yhteisen kirkkovaltuuston työjärjestyksen, yhteisen kirkkoneuvoston ohjesäännön ja hallinnon johtosäännön sisältöjen ja tekstimuotoilujen pohjalta. Hallintosäännössä on huomioitu uudistuneen kirkkolainsäädännön edellyttämät, suurimmaksi osaksi teknisloueiset muutokset. Sisällöllisiä uudistuksia on hallintosääntöön sisällytetty yhteisen kirkkoneuvoston linjausten mukaisesti asioissa, jotka on nostettu esiin yhteisen kirkkoneuvoston johtamisjärjestelmää ja delegointikysymyksiä koskevissa keskusteluissa (mm. yhteisen kirkkoneuvoston lähetekeskustelu johtamisjärjestelmästä ja delegointikysymyksistä 15.6.2023). Muilta osin hallintosääntö vastaa organisaation, seurakuntien ja yhteisten palvelujen työnjaon sekä yhteisen seurakunnallisen työn osalta nykytilaa.

Meneillään olevan seurakuntien ja yhteisten palvelujen työnjaon jatkokehitysprojektin on määrä saada työnsä valmiiksi vuoden 2024 aikana. Samoin yhteisen seurakunnallisen työn uudistaminen on työn alla. Hallintosääntöä tullaan tarvittaessa päivittämään vuoden 2024 aikana uusien työnjakoa ja organisaatiota koskevien linjausten valmistuttua.

Hallintosääntö ei voi olla ristiriidassa perussäännön kanssa, eli hallintosäännön hyväksymisessä ja tulevassa päivittämisessä on huomioitava, mitä perussäännöstä päätetään.

Hallintosäännön rakenne

Hallintosäännössä annetaan määräykset Helsingin seurakuntayhtymän yhteisten palveluiden järjestämisestä, toimielimistä, päätösvallan siirtämisestä sekä päätöksenteko- ja hallintomenettelyistä kirkkolain määräysten mukaisesti.

Hallintosäännössä on omat lukunsa yhteiselle kirkkovaltuustolle ja yhteiselle kirkkoneuvostolle sekä muille varsinaisille toimielimille ja vaikuttamistoimielimille. Yhteisen kirkkovaltuuston luvussa on kootusti vain yhteistä kirkkovaltuustoa koskevat määräykset päätöksentekotavoista ja hallinto- ja kokousmenettelyistä. Muiden toimielinten osalta näistä on yhteiset määräykset hallintosäännön luvussa 14. Yhteisen kirkkoneuvoston luvussa on määräykset päätösvallan siirtämisestä. Euromääräiset päätösvaltarajat asetetaan hallintosäännön voimaantulon jälkeen erillisillä yhteisen kirkkoneuvoston ja yhteisen kirkkovaltuuston päätöksillä.

Hallintosääntöluonnoksen liitteenä on organisaatiokaavio, jossa esitetään Helsingin seurakuntayhtymän hallintorakenne.

Hallintosäännön valmistelu ja valmisteluprosessiin liittynyt osallistaminen ja kommentointimahdollisuudet

Sääntötyöryhmän valmisteluryhmä on kesän ja syksyn aikana työstänyt hallintosääntöä lukuisissa kokouksissaan. Luonnosta on muokattu kulloinkin saatujen kommenttien pohjalta. Sääntötyöryhmä on kokouksissaan käsitellyt valmisteluryhmän luonnokset ja ohjannut linjauksillaan valmisteluryhmän työtä. Sääntötyöryhmä hyväksyi lopullisen luonnoksen hallintosäännöksi kokouksessaan 13.10.2023.

Yhteisen kirkkoneuvoston jäsenille, yhteisen kirkkovaltuuston puheenjohtajistolle, kirkkoherroille ja yhteisten palvelujen johtajille järjestettiin mahdollisuus osallistua hallintosäännön laatimisprosessiin Howspace-alustalla syyskuussa toteutetun työskentelyn kautta. Saatujen lukuisten kommenttien pohjalta valmisteluryhmä jatkoi

luonnoksen muokkaamista. Muokattu versio vietiin kirkkoherrainkokouksen käsiteltäväksi ja luonnoksesta pyydettiin lausunto myös yhteistyötoimikunnalta sekä lisäksi seurakuntaneuvostojen varapuheenjohtajilta seurakuntaneuvostojen varapuheenjohtajien kokousta koskevien kirjausten osalta.

Muutosehdotukset

Hallintosääntö rakentuu edellä kuvatulla tavalla voimassa olevien yhteisen kirkkovaltuuston työjärjestyksen, yhteisen kirkkoneuvoston ohjesäännön ja hallinnon johtosäännön kirjausten pohjalle ja vastaa organisaation, seurakuntien ja yhteisten palvelujen työnjaon sekä yhteisen seurakunnallisen työn osalta nykytilaa. Sisällöllisiä uudistuksia on tehty yhteisen kirkkoneuvoston linjausten ja toiveiden mukaisesti. Myös valmistelutyön aikana saatu palaute ja kommentit on huomioitu. Sääntötyöryhmä on kokonaisharkintaa käyttäen päätenyt hallintosäännössä oleviin sisällöllisiin muutoksiin tiedostaen, että sisältö on osin kompromissi eri näkemysten välillä.

Saadun palautteen pohjalta hallintosäännössä mainitut toimielimet jaetaan kahteen ryhmään niiden erilaisen luonteen vuoksi. Toimielimet jaetaan varsinaisiin toimielimiin ja vaikuttamistoimielimiin. Varsinaisissa toimielimissä on uutena toimielimenä yhteisen kirkkoneuvoston toivoma kiinteistöjohtokunta. Vaikuttamistoimielimiä ovat kirkkoherrainkokous, seurakuntaneuvostojen varapuheenjohtajien kokous, nuorten vaikuttajaryhmä ja ruotsinkielinen neuvottelukunta. Nuorten vaikuttajaryhmä ja ruotsinkielinen neuvottelukunta ovat uusia vaikuttamistoimielimiä. Uutta on myös seurakuntien varapuheenjohtajien kokousta koskevien määräysten sisällyttäminen hallintosääntöön. Tällä hetkellä voimassa olevissa säännöissä ei ole mainintaa seurakuntaneuvostojen varapuheenjohtajien kokouksesta, vaikka se toimii ja kokoontuu säännöllisesti.

Yhteistä kirkkovaltuustoa koskevat sisällölliset muutokset

Yhteisen kirkkovaltuuston osalta hallintosäännössä on huomioitu esteettömyys. Hallintosääntö mahdollistaa valtuutettujen puheenvuorojen käyttämisen myös omalta paikalta käsin. Yhteisen kirkkovaltuuston iltakouluun kutsuttavien joukkoon on lisätty kirkkoherrat. Samassa pykälässä kuitenkin todetaan, että iltakoulu voidaan tarvittaessa järjestää myös ilman kirkkoherrojen ja/tai viranhaltijoiden läsnäoloa.

Vaalinvalmistelijoiden ohjeeseen on sisällytetty nuorten vaikuttajaryhmän valinnan valmistelu. Yhteisen kirkkovaltuuston vaalilautakunnan jäsenten lukumäärää on vähennetty. Voimassa olevan yhteisen kirkkovaltuuston työjärjestyksen mukaan vaalilautakuntaan valitaan puheenjohtaja, neljä varsinaista jäsentä ja yhteensä viisi varajäsentä. Hallintosäännön mukaan vaalilautakuntaan valitaan kolme varsinaista jäsentä ja kolme varajäsentä. Vaalilautakunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Muutoksia on selvitetty tarkemmin hallintosäännön muutoksia selventävillä kommentteilla varustetussa versiossa.

Yhteistä kirkkoneuvostoa koskevat sisällölliset muutokset

Hallintosäännössä on täsmennetty päätösvaltaan liittyviä kirjauksia. Kohtaan ”8 § Kirkkovaltuuston siirtämä päätösvalta” on tehty useita muutoksia. Osa muutoksista vain selventää voimassa olevan säännön epätarkkaa sanamuotoa, osassa tehdään teknisluonteinen korjaus uuden kirkkolain määräysten vuoksi. Uusina kohtina luettelossa on virka- ja työehtosopimukseen sekä kirkon työmarkkinalaitoksen ja järjestöjen välisiin suositussopimukseen liittyvää päätösvaltaa koskevia kohtia, jotka on käytännössä todettu tarpeellisiksi. Lisäksi kohtaan 13 on lisätty hankintoihin ym. sopimukseen liittyvä yhteisen kirkkoneuvoston päätösvaltaraja, alle 1 milj. euroa, ja

kohtaan 15 irtaimen omaisuuden luovutukseen yhteisen kirkkoneuvoston päätösvaltaraja, alle 1 milj. euroa.

Kohtaan ”9 § Seurakuntayhtymän johtajalle, osastonjohtajalle ja sisäisen tarkastuksen päällikölle siirretty päätösvalta” on tehty muutoksia kohtiin 3 a, 3 e, 3 g, 3 i ja 3 k.

Seurakuntayhtymän johtajan ratkaisuvallaltaan lisätty mediatoimitusta koskevat henkilöstöpäätökset, nykykäytännön mukaisesti.

Hallintojohtajan ratkaisuvallaltaan on lisätty muista ohjeista nousevat, jo nykyään hallintojohtajan päätösvaltaan kuuluvat päätökset luotto- ja maksuaikakorttien myöntämisestä (kohta 2) sekä uudet kohdat 8 ja 9 koskien kirjanpitoon kirjattavia luottotappioita, saatavien perinnän lopettamista sekä vahingonkorvausten suorittamista.

Kiinteistöjohtajan kohdalle on lisätty kohta 9 kiinteistöjohtokunnan esittelijänä toimimisesta.

Yhteisen seurakuntatyön johtajan ratkaisuvallaltaan on lisätty maksuja ja hinnastoja koskevat kohdat 2 ja 3.

Henkilöstöjohtajan kohdalle on lisätty uusi kohta 2, joka koskee suorituslisän euromäärän vahvistamista.

Näitä muutoksia on tarkemmin selvitetty hallintosäännön muutoksia selventävillä kommentteilla varustetussa versiossa.

Siirretyn päätösvaltan euromääräiset rajat tullaan määrittelemään erillisillä yhteisen kirkkovaltuuston ja yhteisen kirkkoneuvoston päätöksillä.

Päälliköille ja esihenkilöille siirrettävästä päätösvallasta määrätään osastojen johtosäännöissä, jotka uudistetaan vuoden 2024 keväällä.

Siirto-oikeutta koskeva kohta ”11 § Päätösluettelo ja ratkaisuvallan siirtäminen yhteiselle kirkkoneuvostolle” on sisällöltään uusi. Tarkoituksena on nopeuttaa viranhaltijapäätösten täytäntöönpanoa ja keventää yhteisen kirkkoneuvoston esityslistaa ottamalla käyttöön kokonaan uusi toimintatapa.

Muut toimielimet

Kiinteistöjohtokunta on uusi toimielin. Sen tehtävät ja päätösvalta noudattavat johtamisjärjestelmästä ja delegoinneista tehtyjä yhteisen kirkkoneuvoston linjauksia.

Pääkaupunkiseudun seurakuntien yhteisen mediatoimituksen yhteisjohtokunta vain mainitaan hallintosäännössä. Yhteisjohtokunnalla on oma johtosääntö, jonka uudistaminen etenee omana prosessinaan yhteistyössä sopijaosapuolten kesken.

Uusien vaikuttamistoimielinten, nuorten vaikuttajaryhmän ja ruotsinkielisen neuvottelukunnan, osalta hallintosääntö on yhteisen kirkkoneuvoston linjausten mukainen. Seurakuntaneuvostojen varapuheenjohtajien kokousta koskevaan osuuteen tehtiin saadun palautteen perusteella muutos koskien aloiteoikeutta. Seurakuntaneuvostojen varapuheenjohtajien kokouksella ei ole aloiteoikeutta, mutta vaikuttamistoimielimen jäsenet voivat kirkkolainsäädännön perusteella tehdä seurakuntalaisina aloitteita yksin tai yhdessä toistensa kanssa. Seurakuntaneuvostojen varapuheenjohtajien kokouksen puheenjohtajuuden osalta sääntötyöryhmä päätyi esittämään nykyisenkaltaisen menettelyn jatkamista, jossa yhteisen kirkkoneuvoston varapuheenjohtaja toimii varapuheenjohtajien kokouksen puheenjohtajana.

Päätöksentekotavat, hallinto- ja kokousmenettelyt

Hallintosäännön luvussa 14 on muita toimielimiä kuin yhteistä kirkkovaltuustoa koskevia määräyksiä päätöksentekotavoista sekä hallinto- ja kokousmenettelyistä.

Tässä luvussa on mm. täsmennetty sähköiseen kokoukseen ja niin sanottuun hybridikokoukseen liittyviä kokouskäytäntöjä. Uutena päätöksentekotapana on hallintosääntöön otettu sähköinen päätöksenteko, jota ei-julkisia kokouksia pitävät toimielimet voivat käyttää päätöksenteossa. Suhteellisen vaalin osalta on määräys toimielimen puheenjohtajan roolista vaalin toimittamisessa.

Hallintosäännössä viittaukset virkanimikkeisiin on jo ennakkolisesti muutettu sukupuolineutraaliin muotoon.

Muut määräykset

Hallintosäännön lopussa on kirkkohallituksen suosituksen mukaisesti määräykset sidonnaisuuksien ilmoittamisesta. Myös seurakunnan jäsenten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista ja jäsenaloitteesta on omat pykälänsä.

Lapsivaikutusten arviointi

Asiassa ei ole tarpeen tehdä lapsivaikutusten arviointia.

Lisätiedot

Hallintojohtaja Juha Silander p. 040 563 9709, juha.silander@evl.fi

Jakelu

Liitteet